

Strona główna>Wszczęcie postępowania sądowego>Gdzie i jak>**Koszty**

Kulud

Niemcy

Sellel lehel on esitatud teave menetluskulude kohta Saksamaal.

Perekonnaõigus – lahus

Perekonnaõigus – laste hooldusõigus

Perekonnaõigus – ülalpidamine

Äriõigus – lepingud

Äriõigus – vastutus

Õigusvaldkonna ametikohtade tasustamist reguleeriv õigusraamistik

Advokaadid

Saksamaal ei tehta vahet juristidel, õigusnõustajatel, vandeadvokaatidel ja advokaatidel. Kasutusel on üks ametinimetus: advokaat (*Rechtsanwalt*). Saksamaal võetakse advokaadi teenuste eest tasu kas vastavalt advokaatide tasustamise seadusele (*Rechtsanwaltsvergütungsgesetz, RVG*) või tasukokkulepete alusel. Põhimõtteliselt on tasukokkulepped alati seadusest tulenevate tasude võimalikud alternatiivid. Siiski tuleb kinni pidada föderaalse advokatuurimääruse (*Bundesrechtsanwaltsordnung, BRAO*) paragrahvist 49b ning advokaatide tasustamise seaduse paragrahvidest 3a–4b. Kui advokaat esindab klienti kohtus, ei tohi kokku lepitud tasud olla õigusaktides sätestatust väiksemad. Alati võib kokku leppida õigusaktides sätestatust suurema tasu. Advokaatide tasustamise seadusele lisatud **tasusid käsitlevas tabelis** (advokaatide tasustamise seaduse 1. lisa) on nähtud ette kas **kindlasummalised tasud** või **tasuvahemikud**, mida kohaldatakse eri toimingute suhtes. Tasu suurus määratakse tavaliselt kindlaks **nõude suuruse alusel**. Nõude suurusele tuginevate tasude vahemikes sätestatakse makstav maksimaalne ja minimaalne tasu. Nõude suurusel põhinevad kehtivad tasude tasemed on sätestatud tasude tabelis (advokaatide tasustamise seaduse 2. lisa). Asjakohane tasu tuleb igal juhul määrata *ex aequo et bono* kindlaks ettenähtud vahemikust, võttes arvesse kõiki asjaolusid ning eelkõige töö ulatust ja raskusastet, kohtuasja tähtsust ning kliendi sissetulekut ja finantsolukorda. Kui advokaadile kaasneb konkreetne vastutus, võidakse ka seda tema tasude määramisel arvesse võtta. Seadusest tulenevate maksimaalse ja minimaalse määraga tasude vahemikke kohaldatakse mitmes konkreetsetes valdkonnas, peamiselt kriminaalasjade ja sotsiaalõiguse vallas.

Kohtutäiturid

Kohtutäiturid (*Gerichtsvollzieher*) võtavad üksnes **kohtutäiturite tasude seaduses** (*Gerichtsvollzieherkostengesetz, GvKostG*) sätestatud tasusid. Kohtutäituri iga eri toiminguga eest on ette nähtud **kindel tasu**.

Kindlaksmääratud kulud

Tsiviilkohtumenetluse kindlaksmääratud kulud

Tsiviilkohtumenetluse poolte kindlaksmääratud kulud

Kohus saab tavaliselt **kohtulõivu** vastavalt **nõude suurusele**. **Tsiviilasjade** korral on see reguleeritud **kohtulõivude seaduse** (*Gerichtskostengesetz, GKG*) ning **perekonnaasjade korral nõutavate kohtulõivude seadusega** (*Gesetz über Gerichtskosten in Familiensachen, FamGKG*). Lõivude määrad on sätestatud lõivude loendis (asjakohase seaduse 1. lisa). Nõude suurusel põhinevad tegelikud lõivude tasemed on sätestatud lõivude tabelis (asjakohase seaduse 2. lisa). Üldiste tsiviilkohtumenetluste ja perekonnaasjade, eelkõige ülalpidamist käsitlevate asjade korral on kohtulõivu määr **3,0**. Abieluasjade korral on see **2,0** ning lapsevanema ja lapsega seotud kohtuasjade korral, mis hõlmavad hooldus- ja suhtlusõigust, on lõivu määr **0,5**. Menetluse väärtus määratakse kindlaks järgmiselt.

Abieluasjades määratakse menetluse väärtus kindlaks kohtu äranägemisel. Seejuures võetakse arvesse kõiki konkreetse juhtumi asjaolusid ning eelkõige kohtuasja ulatust ja tähtsust ning abikaasade sissetulekut ja finantsolukorda. Sissetuleku arutamisel võetakse aluseks mõlema abikaasa kolmekordne netosissetulek. Tavaliselt määrab kohus menetluse väärtuseks kolmekordse netosissetuleku.

Perekonnaasjades sõltub menetluse väärtus tavaliselt nõude suuruselt. **Ülalpidamist käsitlevate asjade** korral võetakse arvesse tulevaste ühe aasta jooksul tehtavate elatismaksete suurust. Arvesse võetakse ka kuni nõude esitamiseni maksmata jäänud elatis.

Lapsevanema ja lapsega seotud kohtuasjade korral, mis hõlmavad hooldusõigust ja suhtlusõigust, on menetluse väärtus 3000 eurot.

Kui tasukokkulepet ei ole sõlmitud, siis võetakse **advokaadi poolt kohtus esindamise eest tasu, mis põhineb nõude suurusel**. Nõude suurus vastab tavaliselt menetluse väärtusele, mida kasutati selleks, et määrata kindlaks kohtulõivude suurus. Advokaatide tasustamise seaduses on täpselt kindlaks määratud, millise menetluse korral milliseid lõive milliste määradega kohaldatakse. Nõude suurusel põhinevad lõivud on sätestatud advokaatide tasustamise seaduse 2. lisas. Esimese astme kohtus aset leidvas tsiviilkohtumenetluses saab advokaat tavaliselt **kohtulõivu** määraga **1,3** ning **kohtuliku arutamise lõivu** määraga **1,2**. Kui advokaat aitab saavutada poolte vahel **kokkuleppe**, saab ta osutatud teenuste eest **kokkuleppe eritasu**, mille määr on esimeses astmes **1,0**.

Tsiviilkohtumenetluse etapp, kus tuleb tasuda kindlaksmääratud kulud

Üldiste tsiviil-, ülalpidamis- ja abieluasjade korral tuleb kohtulõivud tasuda kohe, kui **esitatakse hagi või hagiavaldis**. **Perekonnaasjade** korral tuleb need tasuda menetluse **lõpus**. Advokaadi tasu makstakse osutatud teenuste eest nõustamise lõpus, kui ei ole kokku lepitud teisiti. Advokaadil on siiski seadusjärgne õigus saada ettemaksu.

Kriminaalmenetluse kindlaksmääratud kulud

Kriminaalmenetluse kindlaksmääratud kulud

Kriminaalasjades nõutakse kohtulõivu alles siis, kui on langetatud lõplik **otsus**. Lõivu suurus määratakse kindlaks kohaldatava karistuse alusel ning esimeses astmes jääb see vahemikku **140–1000** eurot. Advokaadil, kellega ei ole tasu kokku lepitud, on nii kaitsjana kui ka teiste huvitatud poolte esindajana õigus nõuda tasu vastavalt kindlaksmääratud raamistikule.

Kriminaalmenetluse etapp, kus tuleb tasuda kindlaksmääratud kulud

Kohtulõivud tuleb tasuda **pärast lõpliku otsuse** langetamist. Advokaadi tasu makstakse osutatud teenuste eest nõustamise lõppedes, kui ei ole kokku lepitud teisiti. Advokaadil on siiski seadusjärgne õigus saada ettemaksu.

Konstitutsioonikohtu menetluste kindlaksmääratud kulud

Konstitutsioonikohtu menetluse poolte kindlaksmääratud kulud

Kui pahatahtlike hagide suhtes kohaldatavad tasud välja jätta, ei nõuta Saksamaa Liitvabariigi konstitutsioonikohtus (*Bundesverfassungsgericht*) arutatavate asjade korral kohtulõivu (Saksamaa Liitvabariigi konstitutsioonikohtu seaduse (*Bundesverfassungsgerichtsgesetz*) paragrahv 34). Kaitsja tuleb palgata ainult siis, kui kohtuistung toimub Saksamaa Liitvabariigi konstitutsioonikohtus (Saksamaa Liitvabariigi konstitutsioonikohtu seaduse paragrahv 22).

Konstitutsioonikohtu menetluse etapp, kus tuleb tasuda kindlaksmääratud kulud

Advokaadile makstakse tasu põhimõtteliselt **nõustamise lõpus**, kui ei ole kokku lepitud teisiti. Advokaadil on siiski seadusjärgne õigus saada ettemaksu.

Õigusesindaja antav eelteave

Poolte õigused ja kohustused

Advokaat peab andma kliendile **terviklikku teavet ja nõu** ning pakkuma talle soovitud eesmärgi saavutamiseks välja kõige turvalisema ja ohutuma viisi. Samuti peab osutama asjaga seotud **mis tahes riskidele**, et klient saaks teha teadliku otsuse. Esitatava teabe ulatus sõltub sellest, mida klient advokaadi arvates teadma peab. Advokaat peab **vastama kliendi küsimustele terviklikult ja ausalt**. Enne asja kohtusse jõudmist peab advokaat välja selgitama kohtuprotsessiga kaasnevad väljavaated ja riskid. See hõlmab nii kuluriske kui ka eduväljavaateid.

Advokaadil on **erikohustus anda teavet** teatavatel kindlatel juhtudel:

kui advokaadi tasud põhinevad **nõude suurusel**, peab ta juhtima sellele asjaolule tähelepanu enne, kui talle on antud volitused tegutseda (föderaalse advokatuurimääruse paragrahvi 49b lõige 5);

kui **sõlmitakse kokkulepe advokaadi tasu kohta**, peab advokaat juhtima tähelepanu asjaolule, et tasude hüvitamise korral hüvitatakse ainult seadusega ette nähtud tasud (advokaatide tasustamise seaduse paragrahvi 3a lõike 1 kolmas lause);

kui advokaat lepib kliendiga kokku, et talle makstakse **tulemusel põhinevat tasu**, peab advokaat juhtima kliendi tähelepanu asjaolule, et kokkulepe ei hõlma mis tahes muid tasusid, mida klient peab võib-olla maksma (advokaatide tasustamise seaduse paragrahvi 4a lõike 3 teine lause);

enne lepingu sõlmimist kliendi esindamiseks **töökohtu** menetluses peab advokaat juhtima kliendi tähelepanu asjaolule, et advokaadi tasud ei kuulu tagastamisele (töökohtute seaduse (*Arbeitsgerichtsgesetz*) paragrahvi 12a lõike 1 teine lause).

Kulude kindlaksmääramise õiguslik alus

Kust leida teavet kulude kindlaksmääramise õigusliku aluse kohta Saksamaal?

Kuludega seotud õigusaktide tekstid on kättesaadavad raamatupoodides või on nende viimane versioon tasuta kättesaadav veebis.

Millistes keeltes on võimalik leida teavet kulude kindlaksmääramise õigusliku aluse kohta Saksamaal?

Teave on esitatud saksa keeles.

Kust leida lisateavet kulude kohta?

Veebis kättesaadav teave kulude kohta

Õigusaktide viimaste versioonidega saab tutvuda Saksamaa Liitvabariigi justiits- ja tarbijakaitseministeeriumi (*Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz*) veebisaidil. Mitmesuguseid õigusakte kulude kohta saab alla laadida, kui sisestada asjakohane lühend (GKG, FamGKG, GvKostG ja RVG).

Kust leida teavet eri menetluste keskmise kestuse kohta?

Saksamaa Liitvabariigi statistikaamet (*Statistisches Bundesamt*) koostab **igal aastal statistikatrükised** õigusemõistmise kohta. **10. seeria alamseeria 2.1** sisaldab näiteks andmeid **tsiviilkohtumenetluste kestuse kohta kogu Saksamaal**, kusjuures eraldi on välja toodud andmed iga **liidumaa** ja liidumaa kõrgeima üldkohtu (*Oberlandesgericht*) piirkonna järgi. Eraldi on esitatud andmed ühelt poolt esimese astme kohtute (*Amtsgerichte*) ja esimese astme kohtute või apellatsioonikohtute (*Landgerichte*) ning teiselt poolt liidumaade kõrgeimate üldkohtute kohta, samuti esimese ja teise astme kohtumenetluste kohta. Väljaanded ei sisalda statistikat eri liiki asjade menetlemiseks kulunud aja kohta.

Kust leida teavet konkreetse menetluse keskmiste kogukulude kohta?

Võimalik on hankida raamatuid, mis sisaldavad andmeid **tsiviilkohtumenetluste keskmise kuluriski** kohta.

Käibemaks

Kust leida teavet käibemaksu kohta? Millised on kohaldatavad määrad?

Kohtud ja kohtutäiturid ei ole käibemaksukohustuslased. Advokaatide suhtes kohaldatakse käibemaksumäära 19%. See tuleb tasuda eraldi ega sisaldu advokaadi tasudes.

Tasuta õigusabi

Kohaldatav sissetulekühnis tsiviilasjades

Tasuta õigusabi antakse igale isikule, kes isiklike asjaolude ja rahalise olukorra tõttu ei suuda tasuda menetluskulusid või suudab need tasuda vaid osaliselt või osamaksetena. Hagi esitamise või selle kaitsmise eeldatavad tulemused peavad olema mõistlikult edukad ja kohtuasi ei tohi olla pahatahtlik. Pooled peavad siiski kasutama oma vahendeid ulatuses, mida võib neilt eeldada. Sissetuleku suuruselt sõltuvalt võib õigusabi anda täistoetusena **ilma tagasimaksekohustuseta** või koos kohustusega **maksta see tagasi osamaksete kaupa**. Saksamaa Liitvabariigi justiits- ja tarbijakaitseministeerium on koostanud teabematerjali pealkirjaga „Beratungshilfe und Prozesskostenhilfe“ (Juriidiline nõustamine ja õigusabi), milles on antud vastused kõige sagedamini esitatud küsimustele ja esitatud näiteid.

Kriminaalmenetluses süüdistatava suhtes kohaldatav sissetulekupiirang

Kriminaalmenetluses kahtlustatavate või süüdistatavate suhtes sissetulekupiirangut **ei kohaldata**. Õigusabi andmist reguleeritakse teiste kriteeriumide alusel.

Kriminaalmenetluses ohvri suhtes kohaldatav sissetulekupiirang

Õigusabi andmine sõltub **sissetulekupiirangutest**. Need on paindlikud ning määratakse kindlaks kohtuasja eeldatavate kulude ning kuriteohvri sotsiaalse olukorra (ülalpidamiskohustused, eluasemekulud) alusel. Õigusabi võib anda ka tingimusel, et see **osamaksetena tagasi makstakse**.

Kuriteohvrile õigusabi andmisega seotud muud tingimused

Teatavate raskete kuritegude ohvrid võivad taotleda, et neile määrataks tasuta õigusnõustaja, olenemata nende finantsolukorrast.

Süüdistatavale õigusabi andmisega seotud muud tingimused

Kahtlustatavatele/süüdistatavatele antava õigusabi (kohtu määratud nõustaja määramine) suhtes kohaldatakse õiguslikke **tingimusi**, mitte sissetulekupiiranguid. Need on peamiselt seotud rikkumise raskusastmega, teatavate õiguslike tagajärgede ohuga (nt kutsealal tegutsemise keelu või psühhiaatria- või neuroloogiahaiglasse määramisega) ning sellega, kas süüdistatav on eelvangistuses või on ta vahi alla võetud kaitsval eesmärgil, või kas varasem kaitsja on asjast kõrvaldatud, samuti faktilise või õigusliku olukorra keerukusega või sellega, et süüdistatav ei suuda end ise kaitsta.

Kuludeta kohtumenetlused

Sotsiaalkohtute seaduse (*Sozialgerichtsgesetz*, SGG) paragrahvi 183 kohaselt ei kaasne sellistes kohtutes arutatavate menetlustega kulud neile **isikutele, kellel on õigus saada hüvitist** (st kindlustatud isikud, toetusi saavad isikud, sh need, kes saavad toitjakaotushüvitiisi, ning puudega isikud ja nende järglased, tingimusel et nad osalevad kohtumenetlustes hageja või kostjana seoses oma olukorraga). Hagejad ja kostjad, kes ei kuulu sotsiaalkohtute seaduse paragrahvis 183 viidatud kategooriasse, peavad maksma **kindlasummalise tasu** vastavalt **sotsiaalkohtute seaduse paragrahvile 184 (150 eurot** sotsiaalkohtute menetluste eest, **225 eurot** liidumaa kõrgeimate sotsiaalkohtute (*Landessozialgerichte*) menetluste eest ning **300 eurot** Saksamaa

Liitvabariigi kõrgeima sotsiaalkohtu (*Bundessozialgericht*) menetluste eest). **Sotsiaalkohtute seaduse paragrahvis 197a** on nendest erieeskirjadest ette nähtud erand, mille kohaselt kohaldatakse kohtulõivude seaduse alusel tavapäraselt tasumisele kuuluvaid lõive ka sotsiaalkohtute menetluste suhtes, kui kohtuasja hageja ega kostja ei kuulu **sotsiaalkohtute seaduse paragrahvis 183 nimetatud isikute hulka**.

Kriminaalmenetlustes kohaldatakse järgmist korda: kui süüdistatav on õigeks mõistetud või asi kohtusse ei jõua või menetlus süüdistatava suhtes lõpetatakse, katab kulud (riigi kulud) ja süüdistatava kantud hädavajalikud kulud põhimõtteliselt riik.

Millal peab kaotanud pool tasuma võitnud poole kulud?

Kaotanud pool peab tasuma teise poole need kulud, mis olid vajalikud kohtuvaidluse nõuetekohaseks läbiviimiseks, see tähendab **võitnud poole advokaadi seadusjärgsed tasud** ning võitnud poole **reisikulud**, sealhulgas kohtusse ilmumisest tingitud **sissetuleku kaotuse**.

Ekspertide tasud

Kohtu kaasatud eksperdid saavad **tunnitasu**. Tasu on kehtestatud kohtutöötajate tasustamise ja neile hüvitiste maksmise seadusega (*Justizvergütungs- und -entschädigungsgesetz*, JVEG) ning selle tasuvad kohtumenetluse pooled.

Kui pool on kaasanud eksperdi **eraviisiliselt kohtuvaidluse** ettevalmistamiseks, siis selle eksperdi kulud **ei moodusta nende menetluskulude osa**, mille hüvitamine kohtuotsusega kindlaks määratakse. Nende kulude hüvitamist tuleb seepärast **taotleda eraldi**. Kui pool on kaasanud eksperdi, et saada kohtuvaidluse jooksul nõu, sõltub hüvitamine selle eksperdi kaasamise vajalikkusest kõnealuse juhtumi raames. Ekspertidele, kelle on ütluste andmiseks kaasanud kohus, maksab kaotanud pool, või kui pooled on menetluse vaid osaliselt võitnud, maksavad mõlemad pooled oma osa kuludest, tuginedes sellele, millises ulatuses nad on võitnud või kaotanud.

Tõlkijate ja tõlkide tasud

Kohtu kaasatud tõlgid ja tõlkijad saavad tasu, mis on samuti kehtestatud kohtutöötajate tasustamise ja neile hüvitiste maksmise seadusega, ning selle maksavad kohtumenetluse pooled. Tõlkidele makstakse tasu **tunnimäära** alusel; tõlkijad saavad tasu **rea kohta**.

Kriminaalmenetlustes tasub süüdistatavale või huvitatud poolele osutatud suulise või kirjaliku tõlke teenusega kaasnevad tasud riik, tingimusel et need tõlked on vajalikud kaitseks või menetlusõiguste kasutamiseks.

Lingid

[Saksamaa Liitvabariigi justiits- ja tarbijakaitseministeerium](#)

[Saksamaa advokaatide ühenduse lepitajate meeskond](#)

[Föderaalne perelepituse ühendus](#)

[Föderaalne lepitusühendus](#)

[Föderaalne majandus- ja tööküsimusi käsitlev lepitusühendus](#)

[Lepituskeskus \(CFM\)](#)

[Erapanganduse ombudsman](#)

[Avalik-õigusliku panganduse ombudsman](#)

[Deutsche Bundesbanki lepitusnõukogu](#)

[Saksamaa ühistulise panganduse grupi ombudsman](#)

[Elamuhoiupankade ombudsman](#)

[Piirkondlike elamuhoiupankade ombudsman](#)

[Saksamaa Arstide Liidu nõuandekomiteed ja lepitusnõukogud](#)

[Liikuvusküsimuste lepitusnõukogu](#)

[Turismi lepitusnõukogu](#)

[Nordrhein-Westfaleni kohaliku transpordi küsimuste lepitusnõukogu](#)

[Tervise- ja hoolekandekindlustuse ombudsman](#)

[Saksamaa matusekorraldajate föderaalne assotsiatsiooni lepitusnõukogu](#)

[Föderaalne võrgustike ameti lepitusnõukogu](#)

[Saksamaa kinnisvaraassotsiatsiooni kinnisvara ombudsman](#)

[Kaubandus- ja tööstuskodade lepitusnõukogud](#)

[Tasude ja hankeõiguse lepitusnõukogu](#)

[Saksamaa autotööstuse keskliit](#)

[Õigusaktide viimased versioonid](#)

Seotud dokumendid

[Saksamaa riigiaruande kulude läbipaistvust käsitleva uuringu kohta](#) (565 Kb)

Viiimati uuendatud: 17/06/2024

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.